

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forskningsrådet

Notat og kopi på høringsinnspill

Dato: 08.09.2023

NIBIO

Postboks 115, 1431 Ås

Tlf: 406 04 100

post@nibio.no

nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Innspill til samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr - målformuleringer

Samfunnsoppdraget om bærekraftig fôr har som mål at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene. Oppdraget skal føre til at nye innovasjoner og teknologiske løsninger blir tatt i bruk og at vi når de målene som Norge har satt for klima, miljø, matproduksjon, sysselsetting og verdiskaping.

Høsten 2023 arrangerer Forskningsrådet seks innspillmøter om det kommende samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr. På møtene ønsket NFR innspill på utfordringer med dagens situasjon, forslag til løsninger og innspill på mål i et utkast til målstruktur.

NIBIOs innspill, slik det ble holdt på digitalt innspillmøte 6. september 2023 av Per Stålnacke, levert på nettsiden for høringsinnspillene, fremgår under.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke

Forskningsdirektør, NIBIO

NIBIO

Forskningsrådet

Levering av innspill fra innspillsmøter om samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr

Uttalelse - NIBIO

Status	Innsendt til Norges forskningsråd Innsendt og bekreftet av instansen via: per.stalnacke@nibio.no
Innsendt av	Per Stålnacke
Innsenders e-post:	per.stalnacke@nibio.no
Innsendt dato	08.09.2023
Navn på forskningsinstitutt:	NIBIO Forskningsinstitutt (Offentlig)
Stilling	Forskningsdirektør

✓ Jeg bekrefter at uttalelsen er på vegne av hele forskningsinstituttet

NIBIO

Levering av innspill fra innspillsmøter om samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr

Avsender: Norges forskningsråd

0.1. Innledning

Takk for at du ga innspill på et av de seks innspillsmøtene for samfunnsoppdraget på bærekraftig fôr.

Vi vil gjerne at du legger inn innspillet du ga i møtet her.

Vi ønsker at du i størst mulig grad gjengir innspillet slik du ga det muntlig. Du hadde 3 minutter til rådighet. Normalt sett blir det totalt sett mellom 300 og 500 ord. Det er innspill i den størrelsesorden vi vil ta med i den videre behandlingen. Vi har dessverre ikke mulighet for å behandle mye lengre innspill.

Du kan lese mer om samfunnsoppdraget og prosessen her: [Berekraftig fôr \(forskingsradet.no\)](https://forskingsradet.no)

1. Om skjema

- Det er mulig å videresende skjemaet og gi både lese- og skrive-tilgang til andre.
- For å sende inn det endelige innspillet må du huske å trykke "lagre" og "send inn". Du vil motta en kvittering med svarene du har sendt inn.
- Innsenderne vil motta bekreftelses-e-poster etter innsending. Dersom de ikke bekrefter får de to purringer; den første en uke etter innsending og den andre 12 timer før fristen utløper.

2. Med ditt samtykke

Ved å sende innspillene, samtykker du, din bedrift eller organisasjon til at vi kan behandle og samle innspillene for spesifikke formål som for eksempel i rapporter og for publisering på nettsiden samt arkivering.

Vi ber om dine kontaktopplysninger (navn, e-post og ev. institusjon). Vårt behandlingsgrunnlag er GDPR art. 6 (1) (e). Høringsinnspillene regnes som saksdokumenter og vil bli arkivert. [Les vår personvernerklæring for mer informasjon om hvordan vi behandler dine personopplysninger.](#)

3. Kontaktpersoner

Trond Einar Pedersen tep@forskingsradet.no og Mette Mila mlm@forskingsradet.no

NIBIO

🔍 **Velg hvilket innspillmøte(r) deltok du i:**

Innspillmøte for samfunnsoppdrag bærekraftig fôr Digitalt - 06. sept 2023

🔍 **Legg inn innspillet ditt her (mellom 300 - 500 ord):**

NIBIOs innspill til Bærekraftig fôr-prosessen, digitalt møte 06.09.2023

NIBIO har tidligere i prosessen bidratt med innspill på to fysiske møter; på Ås og i Tromsø. Siden vi ikke kommenterte målformuleringene spesifikt der, velger vi nå å fokusere i større grad på dem her.

I forslaget til målstruktur opereres det med ett overordnet mål, tre hovedmål, to delmål og en rekke tiltakspunkt fordelt på to kategorier. Det er lagt som et premiss at målbildet er utformet uavhengig av fremtidig fôrvolum.

Det overordnede målet er at "Alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene". Som vi har pekt på i vårt innspill på Ås, så kan ikke et produkt, eller *en kilde* som her, være bærekraftig. Det er prosessen fram til produktet eller fôrkilden som i beste fall kan være bærekraftig. Vi foreslår derfor at det overordnede målet endres til «Alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra kilder *produsert på en bærekraftig måte ...*». En kunne også vurdert å ta med en forutsetning om at bruken av det må gi som resultat at matproduksjonen (produksjonen av husdyr- og fiskeprodukter) blir mer bærekraftig. For øvrig har vi problemer med å se at hovedmålet kan frikobles betraktninger rundt framtidig fôrvolum.

Det tredelte hovedmålet med 1) Klimakutt, 2) Økt forsyningssikkerhet og 3) Bygge norsk fôringrediensindustrier virker svært sprikende i sin form. 1) Klimakutt er et svært vidt mål som fordrer en sektorovergripende tilnærming som adresserer hele verdikjeden. I et bærekraftsperspektiv utgjør klimakutt imidlertid bare en av svært mange indikatorer for bærekraft. FN opererer som kjent med 17 bærekraftsmål og 169 delmål). 2) Økt forsyningssikkerhet er et mål som i tillegg til årssikkerhet i innenlands produksjon i stor grad er relatert til importrelaterte spørsmål som geopolitikk, markedsadgang- og pris og til dels infrastruktur. Dette er i høyeste grad volumavhengig. 3) Bygge norsk

NIBIO

fôringrediensindustri er et svært konkret mål, som minner mer om et tiltak eller virkemiddel enn et hovedmål for et samfunnsoppdrag.

I tillegg til å ha en svært ulik form, reflekterer de tre hovedmålene i liten grad bærekraftbegrepets brede definisjonsområde. Klimagassutslipp og økt forsyningsikkerhet blir alt for snevert, etter vår oppfatning. Vi stiller spørsmål ved om dette er relevant nok for politiske prioriteringer og tiltak; noe som var blant kriteriene som skulle vektlegges ved utforming av målbildet.

Det vurderes å foreslå to premissrelaterte delmål som vil tjene som grunnlag for politiske prioriteringer og stimulerings tiltak: 1) Etablere kvalifiseringsordning for bærekraftige fôringredienser (både norsk produksjon og import), og 2) Etablere et kunnskapsbasert og politisk forankret verdihierarki for anvendelse av norske bio- og arealbaserte ressurser.

Til det første punktet (1) vil vi påpeke at en her kan kvalifisere *prosessene som leder fram til fôringrediensene*. Å lage en slik form for sertifisering vil bli svært krevende, siden vi kan forvente mye innovasjon på dette området framover, og det vil dessuten kreve stor grad av dynamikk i kvalifiseringsapparatet om en har ambisjon om å kunne gjøre rettferdige vurderinger *av prosessene* som ofte endres raskt, f.eks. på grunn av svingende markedstilgang på nødvendige råstoff, teknologiske forbedringer, etc.

Det andre punktet (2), som handler om å etablere et politisk forankret verdihierarki er meget godt. Fokus er her på bio- og arealressursene (både land- og havarealer), som nødvendigvis blir svært sentrale i arbeidet. Kanskje en burde start her, før en formulerer en eventuell oppsplitting av hovedmålet – slik som det tredelte forslaget til hovedmål i eksisterende utkast, og før en begynner å konkretisere en tiltaksliste. En samfunnsmessig dialogprosess for å få fram bredden i synspunktene rundt bruk av bio- og arealbaserte ressurser, som inkluderer samspillet mellom blå og grønn sektor, og som dessuten trekker inn avveininger mellom forbruk og vern av ressurser, ville gitt en meget solid og bred plattform for det videre arbeidet.

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent